

ESI- JA PERUSOPETUKSEN KULJETUSPERIAATTEET 1.8.2026 ALKAEN

Kuljetusten myöntämisen perusteet pohjautuvat aina voimassa olevaan lainsäädäntöön.

Perusopetuslaki §32

Jos perusopetusta saavan oppilaan koulumatka on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen. Jos esiopetusta saavan oppilaan matka kotoa esiopetukseen tai varhaiskasvatuslaissa tarkoitetusta varhaiskasvatuksesta esiopetukseen on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on vastaavasti oikeus maksuttomaan kuljetukseen kotoa suoraan esiopetukseen tai varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja esiopetuksesta kotiin tai varhaiskasvatukseen.

Perusopetusta tai esiopetusta saavalla oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen myös silloin, kun edellä tarkoitettu matka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi. Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä riittävä avustus. (30.12.2020/1216)

Edellä 1 momentin mukaisesti järjestettävä oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas on lukuvuoden alkaessa täyttänyt 13 vuotta, saa koulumatka kestää enintään kolme tuntia. (24.6.2010/642)

Jos oppilas otetaan muuhun kuin 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun kouluun tai opetuksen järjestämispaikkaan, oppilaaksi ottamisen edellytykseksi voidaan asettaa, että huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista. Lisäksi, jos esiopetusta saava lapsi osallistuu toisessa kunnassa järjestettävään varhaiskasvatukseen varhaiskasvatuslain 6 §:n 4 momentissa tarkoitetulla tavalla, opetuksen järjestäjällä on oikeus edellyttää, että lapsen huoltaja vastaa lapsen kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista varhaiskasvatus- ja esiopetuspaikan välillä. (13.7.2018/542)

Kuljetusta odottavalle oppilaalle on järjestettävä mahdollisuus ohjattuun toimintaan.

Kuljetukset Virolahden kunnassa

Yleisperiaatteet

Esi- ja perusopetuksen oppilaille järjestetään maksuton koulukuljetus tai hänen kuljetustaan avustetaan, mikäli oppilaan yhdensuuntainen koulumatka ylittää viisi kilometriä tai milloin se oppilaan iän tai muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle muutoin liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi. Koulumatkan pituus määritellään lyhintä, jalankulkukelpoista ja yleisessä käytössä olevaa tietä pitkin kodin tai asunnon portilta koulun/päiväkodin portille.

Oppilaan koulumatkaa ei ole välttämätöntä järjestää koko pituudeltaan, vaan koulumatka voi osittain muodostua oppilaan itse kulkemasta osasta. Oppilas on velvollinen kulkemaan omin avuin pysäkillä enintään viisi kilometriä, ellei tien vaarallisuus tai oppilaan heikko terveys muuta edellytä eikä kuljetus luontevasti ja kustannuksia lisäämättä suuntaudu lähemmäksi oppilaan kotia.

Kuljetusreitillä oleva pysäkki (nouto- tai jättöpaikka) voi vaihdella esim. viikonpäivän, kuljetuksessa käytettävän ajoneuvon tai muun syyn vuoksi. Kuljetuksesta myöhästyneille ja kesken koulupäivän sairastuneille ei järjestetä erillistä kuljetusta, vaan huoltajien vastuulla on järjestää oppilaan kuljetus.

Oppilaskuljetukset hoidetaan pääsääntöisesti linja-autoilla. Kuljetuksen vaihtoehtona on huoltajalle myönnettävä kuljetusavustus. Avustus voidaan harkitusti myöntää, jos yksittäinen oppilas tarvitsee kuljetuksen reitillä, jolla ei ole muita kuljetettavia oppilaita tai muusta erityisestä perusteesta. Avustus perustuu Kelan ja vakuutusyhtiöiden hyväksymään omalla autolla tehdyn matkan perusteella korvattavaan matkakuluun (€/km). Lisäksi huoltajat voivat omakustanteisesti huolehtia koulukuljetuksista erityisinä koulun tapahtumapäivinä (retket, joulujuhlat jne.). Esiopetuksen ajan lapsen kuljetus järjestetään kodin lähellä olevalta pysäkiltä (huoltaja saattajana) esiopetukseen. Kuljettaja varmistaa lapsen kulkemisen esiopetuksen aikuiselle ja päin vastoin.

Jos esiopetuksen kuljetustarve on epäsäännöllinen lapsen tarvitseman varhaiskasvatuksen lisäksi, esiopetuksen kuljetusta ja varhaiskasvatusta ei voi varata samalle ajankohdalle. Huoltajan tehtävä on aina kuljettaa lapsi varhaiskasvatukseen. Huoltajan tehtävä on ilmoittaa epäsäännöllinen kuljetustarve esiopetusryhmään viimeistään samana aikana kuin lapsen varhaiskasvatuksen tarve varataan päiväkodista. Äkillisissä muutoksissa kuljetuksesta vastaa huoltaja.

Koulumatka kahdesta osoitteesta

Virolahdella kahdessa kodissa asuvien oppilaan kuljetusoikeus määräytyy ensisijaisesti oppilaan väestörekisteriin määritetyn kotiosoitteen ja lähikoulun/päiväkodin mukaisesti. Jos kuljetustarve on ennustettava (esim. viikko-viikkosysteemi), voi oppilaan kuljetus toteutua kahdesta osoitteesta esi- ja perusopetukseen ja takaisin, mikäli se on mahdollista voimassa olevan kuljetussopimuksen puitteissa. Uusia reittejä kuljetuksia varten ei perusteta.

Koulumatkan vaarallisuus

Koulukuljetuspäätösten pohja-aineistona käytetään koululiitukarttojen riskiluokituksia. Koululiitu - ohjelma sisältää laskentamenetelmän, joka arvioi tiestön ja liikenteen ominaisuuksien perusteella indeksin (riskiluku) kuvaamaan tien vaarallisuutta. Ramboll Oy päivittää koululiitukartat vuosittain keväällä huhti-toukokuussa. Lisäksi päätöksenteossa otetaan huomioon oppilaan ikä, terveydelliset syyt, koulumatkan pituus, teiden kunnossapito, nopeusrajoitukset, teiden mahdolliset vaaranpaikat ja talviajan vaikutus. Vaarallisuuden perusteina ei kuitenkaan pidetä esimerkiksi pimeää vuodenaikaa, lumista tai liukasta keliä eikä sitä, ettei tie ole valaistu. Myöskään se, että oppilas joutuu kulkemaan yleistä tietä pitkin, jolla luonnollisesti on liikennettä, ei yksin tee matkasta liian vaarallista. Oppilaat voivat odottaa linja-autoa vaaralliseksi luokitellun tie varrella. Pelkästään tien ylittämistä kuljetuksen pysäkillä tai noutopaikalla ei pidetä vaarallisena, vaikka tie olisi luokiteltu Koululiitu-ohjelmassa oppilaalle vaaralliseksi.

Kuljetusta matkan vaarallisuuden vuoksi haetaan jokaiselle lukuvuodelle erikseen. Maksuton kuljetus tien vaarallisuuden perusteella voidaan lopettaa, mikäli olosuhteiden katsotaan parantuneen. Maksuton kuljetus voidaan myös myöntää vain vaaralliseksi katsotulle tieosuudelle ja oppilas voidaan velvoittaa kulkemaan osa matkasta itsenäisesti.

Koulumatkan vaikeus tai rasittavuus

Koulumatkan vaikeuden tai rasittavuuden arvioi opetuksen järjestäjä tarvittaessa asiantuntijalausuntoihin tukeutuen. Haettaessa koulukuljetusetua koulumatkan rasittavuuden tai vaikeuden perusteella, tulee hakemukseen liittää asiantuntijalausunto. Lausunnon voi antaa lääkäri, psykologi tai muu asiantuntija tapauksen mukaan. Lausunnosta on ilmentävä syyt ja perustelut kuljetustarpeelle sekä ilmentävä selkeästi, mille ajanjaksolle asiantuntija suosittelee koulukuljetuksen järjestämistä. Asiantuntijalausunto ei velvoita opetuksen järjestäjää kuljetuksen järjestämiseen, vaan viranhaltija, jonka tehtäviin kuuluu ratkaista asia, päättää kuljetuksen tarpeellisuudesta ja toteutustavasta. Erityisen perustellusta syystä koulukuljetusetu voidaan myöntää oppilaalle myös oppilashuollollisilla perusteilla oppilaan koulunkäynnin tukemiseksi.

Maksullinen koulukuljetus

Esiopetuksen sekä perusopetuksen 1.–6.-luokkien oppilaille, joilla ei ole oikeutta maksuttomaan kuljetukseen, voidaan myöntää harkinnanvarainen maksullinen kuljetus. Lähtökohtaisesti maksullista kuljetusta ei myönnetä tätä vanhemmille oppilaille. Oppilaalle voidaan harkinnan mukaan myöntää oikeus maksulliseen koulukuljetukseen. Tällöin oppilaan huoltaja maksaa kyydistä kunnalle.

Alle 3 km:n matkalle kuljetusta ei pääsääntöisesti myönnetä. Maksullisten kuljetuksien järjestämisen edellytyksenä on, että ne pystytään toteuttamaan voimassa olevan kuljetussopimuksen puitteissa. Uusia reittejä kuljetusten järjestämiseksi ei perusteta. Kuljetuksesta peritään kertakorvaus, jonka suuruudesta päättää kunnanhallitus. Mikäli reitin varrelle muuttaa maksuttomaan kuljetukseen oikeutettuja oppilaita, maksullinen kuljetus voidaan joutua perumaan. Maksullista kuljetusta haetaan erikseen ja päätös tehdään enintään lukuvuodeksi kerrallaan. Harkinnanvaraisen maksullisen kuljetuksen myöntämisen edellytyksenä on, että aiemmat koulukuljetusmaksut on suoritettu.

Iltapäiväkerho

Iltapäivätoimintaan osallistuville kuljetusoppilaille voidaan myöntää oikeus kuljetusetuun perusopetuslain 32§ mukaisin periaattein. Iltapäivätoiminnan päättyessä oppilaiden koulukuljetukset järjestetään pääsääntöisesti yhtenä yhteiskuljetuksena. Mikäli aikataulu ei sovi huoltajalle, hän vastaa itse oppilaan kuljetuksesta kotiin. Huoltajan on vahvistettava kuljetustarve.

Lyhytaikainen ja akuutti kuljetustarve

Koulutapaturman aiheuttaman loukkaantumisen takia kunta järjestää kuljetuksen tai myöntää riittävän kuljetusavustuksen, mikäli tarve on lääkärintodistuksessa todettu. Erillistä koulukuljetushakemusta ei tarvitse toimittaa. Lääkärintodistus toimitetaan koululle kuljetuksen järjestämistä varten. Lääkärintodistuksesta tulee ilmetä ajanjakso, jolle kuljetusta suositellaan. Kuljetus pyritään sovittamaan olemassa oleviin kuljetuksiin.

Toissijainen koulupaikka

Jos oppilas on hakeutunut muuhun kuin kunnan osoittamaan lähikouluun, asetetaan oppilaan kouluun ottamisen edellytykseksi, että oppilaan huoltaja vastaa koulukuljetuksesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista.

Oppilaan määritelmä

Oppilaalla tarkoitetaan esiopetukseen osallistuvaa lasta tai perusopetusta suorittavaa oppilasta.

Hyväksytty Virolahden kunnanhallituksessa 9.2.2026